

Paus Franciscus: De zieke, niet de ziekte, staat in het centrum van de geneeskunde

Paus Franciscus riep op tot een geneeskunde met "hoofd en hart". Tijdens een audiëntie voor vertegenwoordigers van de universiteit Campus Bio-Medico op 18 oktober 2021 bedankte hij hen voor hun inspanningen om het welzijn van de mens centraal te stellen in hun werk. De Campus Bio-Medico in Rome, gesticht in 1993, gaat terug op een initiatief van de zalige bisschop Alvaro del Portillo (1914-1994).

13-11-2021

Op 18 oktober ontving de Heilige Vader in besloten audiëntie vertegenwoordigers van Campus Bio-Medico, dat in Rome ontstond op initiatief van de zalige Alvaro del Portillo. De volledige toespraak staat hieronder:

Dierbare broeders en zusters,

1. Ik heet u welkom en dank u voor uw aanwezigheid en uw gift. Ik dank professor Paolo Arullani, voorzitter van de Stichting, voor de woorden die hij in uw naam tot mij sprak. Het is mooi u persoonlijk te leren kennen op deze dag dat wij de heilige Lucas vieren, die de apostel Paulus “de veelgeliefde arts” noemt (*Kol. 4, 14*).

Ik heb met genoegen het voorstel aangenomen om u te ontmoeten, omwille van wat ik over de Campus Bio-Medico in Rome weet. Ik weet hoe moeilijk het vandaag is om op het vlak van de gezondheid een werk tot een goed einde te leiden, vooral wanneer, zoals in uw ziekenhuis, het accent niet alleen gelegd wordt op assistentie, maar ook op onderzoek, teneinde aan de patiënten de meest geschikte therapieën te geven, vooral wanneer dat met liefde gebeurt voor de mens. De patiënt voorrang geven op de ziekte is essentieel op alle domeinen van de geneeskunde. Het is fundamenteel voor een behandeling wil ze echt volledig, echt menselijk zijn. De zieke gaat voor de ziekte. De zalige Alvaro del Portillo heeft u daartoe aangemoedigd: u dagelijks ten dienste te stellen van de mens in zijn totaliteit. Ik dank u daarvoor. Het is God zeer aangenaam.

2. De centrale plaats die de mens inneemt en die de basis vormt van uw engagement in de verzorging, maar ook in het onderwijs en het onderzoek, helpt uw visie te versterken als een synergetisch geheel. Een visie die niet de ideeën, technieken en plannen op de voorgrond plaatst maar de concrete mens, de patiënt die verzorging nodig heeft, zodat men in zijn geschiedenis binnentreedt, zijn ervaringen kent, een vriendschapsband smeedt, dingen die allemaal het hart genezen. Liefde voor de mens, vooral in zijn kwetsbare toestand, waarin het beeld van de gekruisigde Jezus zichtbaar wordt, is specifiek voor de christelijke realiteit en mag nooit verloren gaan.

3. De Stichting, de Campus Bio-Medico en de wereld van het katholieke Gezondheidswezen in het algemeen, zijn geroepen om met

feiten te getuigen dat er geen waardeloze levens zijn of levens die mogen uit de weg geruimd worden, omdat zij niet zouden beantwoorden aan een nuttigheidscriterium of aan de eisen van het winstbejag. We leven echt in een wegwerpcultuur. Het is zowat de adem die wij inademen en waartegen wij moeten ingaan. Iedere gezondheidsinstelling, vooral die christelijke geïnspireerd is, zou de plaats moeten zijn *waar de persoon verzorgd wordt* en waarvan men kan zeggen: 'hier ziet men niet alleen dokters en zieken, maar mensen die elkaar opvangen en helpen, hier staat men dicht bij een *therapie van menselijke waardigheid*'. En hierover mag nooit onderhandeld worden, dat moet altijd verdedigd worden.

Het accent moet dus gelegd worden op de verzorging van de persoon, zonder het belang van de wetenschap en het onderzoek te

vergeten. Want verzorging zonder wetenschap is vergeefs, zoals wetenschap zonder zorgverlening steriel is. Ze gaan samen en het is alleen samen dat zij van de geneeskunde een kunst maken, een *kunst* waar hoofd en hart bij betrokken zijn, een kunst die kennis en medelijden met elkaar verbindt, professionalisme met mededogen, competentie met empathie.

4. Dierbare vrienden, dank u omdat u een humane ontwikkeling van het onderzoek in de hand werkt. Dikwijls volgt men helaas wegen van rentabiliteit en vergeet men de behoeften van de zieken omdat men het winstbejag laat voorgaan. Het is een onophoudelijke evolutie en men dient dus bereid te zijn het hoofd te bieden aan steeds nieuwe ziekten en problemen. Ik denk onder meer aan de behoeften van vele bejaarden en van hen die gebonden zijn aan zeldzame ziekten die wij niet kennen

omdat er nog geen onderzoek geweest is om ze goed te begrijpen ... Naast de bevordering van het onderzoek, helpt u degenen die niet de financiële middelen hebben om de universitaire kosten te betalen en wordt u geconfronteerd met grote onkosten die niet kunnen gedragen worden door een gewoon budget. Ik denk meer bepaald aan de inspanningen die al gebeurden voor het Covid-centrum, de urgentiediensten en het recente project voor palliatieve zorg.

5. Dat alles is zeer goed. Het is goed het hoofd te bieden aan grotere urgenties en daar altijd voor open te staan. En het is belangrijk dit samen te doen. Ik insister op het eenvoudige maar moeilijk te beleven woord: *samen*. De pandemie heeft ons het belang getoond om met elkaar verbonden te zijn, samen te werken, samen de gemeenschappelijke problemen aan

te pakken. De gezondheidszorg, de katholieke in het bijzonder, heeft en zal er altijd meer behoefte hebben om een netwerk te zijn - wat uitdrukt dat men samen is. Het is niet meer de tijd om zijn eigen charisma op een geïsoleerde manier te volgen. Liefde eist geven: de kennis moet gedeeld worden, met stelt zijn bekwaamheden ten dienste en de wetenschap wordt in gemeenschap gebracht.

6. Wetenschap, zeg ik, en niet alleen de producten van de wetenschap die, wanneer ze op hun eentje voorgesteld worden, slechts een verband blijven dat de wonde kan bedekken maar die niet in de diepte kunnen verzorgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vaccins: het is dringend nodig de landen te helpen die er minder hebben, maar men dient dat te doen in het kader van lange termijnplannen, en niet alleen gemotiveerd door de haast van de

rijke landen om een gerust gevoel te hebben. Remedies moeten ter beschikking gesteld worden met respect voor de waardigheid, niet als een aalmoes uit medelijden. Om echt goed te doen, dienen de wetenschap en de integrale toepassing ervan, bevorderd te worden: de context begrijpen, *de zorg aanpassen*, de *cultuur van de gezondheid* tot ontwikkeling brengen. Dat is niet gemakkelijk, het is een echte zending en ik hoop dat de katholieke gezondheidszorg in die zin altijd actiever zal zijn, de uitdrukking van een extraverte Kerk, een Kerk die naar buiten gaat.

7. Ik moedig u aan in deze richting voort te gaan en uw werk op te nemen als een dienst aan de ingevingen en verrassingen van de Geest die u op uw weg vele situaties laat ontmoeten die nabijheid en medelijden vragen. Ik bid voor u, ik dank u nogmaals en geef u de zegen.

En alsjeblieft, ik vraag u voor mij te blijven bidden. Dank u.

Copyright © Dicasterio para la
comunicación - Libreria Editrice
Vaticana

(vertaling [RKDocumenten.nl](https://opusdei.org/nl-be/article/paus-franciscus-de-zieke-niet-de-ziekte-staat-in-het-centrum-van-de-geneeskunde/))

pdf | Document automatisch
aangemaakt door <https://opusdei.org/nl-be/article/paus-franciscus-de-zieke-niet-de-ziekte-staat-in-het-centrum-van-de-geneeskunde/> (16-3-2026)